

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 10— Din

za tuzemstvo 20— „

Oglaš po tarifi.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36

Podružnice:

Maribor, Baravska ulica
št. 1. Tel. št. 22

Celje, Aleksandr. cesta

Račun pri pošti, čekov
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 27. januarja.

Klerikalizem služi po evonih ciljih reakcij. Sto in stoletna praksa politike Rima dokazuje istinitost te trditve. Za dosego svojega namena se poslužuje klerikalizem vedno onega sredstva, od katerega pričakuje trenutno največ uspeha. Zato je danes taktična parola slovenskih klerikalcev »ljudska politika«, ki gre do samih granic odkritega boljševizma.

Ta taktika je seveda poceni. Posebno v ustni agitaciji, na sestankih in na shodih se da masa z demagogijo zapejati in nepremišljeno. Težje je v časopisu, ki stoji pod kontrolo široke javnosti, »Domoljub« je sicer pripravno sredstvo za klerikalno demagogijo, »Slovenec« pa se ne more tako skriti, da se ne bi izpostavil javnemu žigosanju. Baš zadnji teden je »Slovenec« zagrešil na rovaš javne neinformiranosti zločinstva, ki razkrinkava klerikalno gospodstvo kot brezvestno in nemoralno ciniko. Glavno glasilo SLS piše namreč, da ima demokratska stranka za socialne probleme zgolj veliko besed, ki so pa gola sleparija. Specijalno o ministru dr. Žerjavu pa trdi, da je njegovo edino delo v ministru za socialno politiko, da je napravil Praprotnika v direktorij socialno - zavarovalnih zavodov. Seveda »Slovenec« prav dobro vé, da so bili člani direktorija delavske zavarovalnice v Zagrebu imenovani na predlog strokovnih in interesnih organizacij ter po nasvetu predsedstev pokrajinskih uprav.

Kar se tiče socialne prakse demokratov pa z mirno vestjo lahko trdimo, da je baš zasluga slovenskih demokratov da se na tem polju po preobratu relativno zelo veliko dosega. Vsa socialna zakonodaja naše mlade države je malone izključno delo slovenskih demokratov. Da bi je ne kvarili radikalni desničarji in bolševiški levčarji, bi ta zakonodaja lahko še v večji meri uoštevala princip nacionalne harmonije. Niti klerikalci, niti socialisti, niti komunisti nimajo v tem pogledu prav nobenih zaslug. Vse njihovo širiletno delo so bile le prazne fraze in če velja za koga, da so lepe besede o socialnih problemih »gola sleparija«, potem velja to o klerikalcih. Dr. Žerjav pa je kot minister za socialno politiko v kratkih mesecih, ko mu je zdravje dopuščalo, se posvetil uradnim poslom, pokazal na socialnem polju toliko agilitet, energije in inicijative, da ostane njegovo ime neizbrisno v zgodovini našega socialnega napredka. Protidraginska akcija, ki jo je z velikopoteznostjo izvajal minister dr. Žerjav, je krenila celo državno politiko v boljši in pametnejši tir. Da bi ji kapitalistična mafija ne zadala smrtnega udara s padcem koalicijskega kabineta, bi danes te vprašanje ne trkalo na naše duši s tako grozoto. Istočasno s draginskim vprašanjem je zastavil baš dr. Žerjav s posl. Reisnerjem vse svoje sile za definitivno rešitev uradniškega socialnega vprašanja. Kdo je strmo glasil vladno in kdo je kriv, da to vprašanje ni bilo rešeno?

Dalekosežen je dr. Žerjavov osnutek novega invalidskega zakona, ki je postavil invalidsko vprašanje na osnovo, ki bi omogočila, da bi predvsem za težke invalide bilo preskrbljeno tako kot zaslužijo ne le kot bivši borci, marveč tudi kot ljudje. Kdo je preprečil, da ni bil zakon sprejet? Se za enakopravnost »prečasnih« invalidov se je moral dr. Žerjav izgledati do skrajnosti in zapreti celo z demisijo.

Na polju stanovanjske miselnosti je pripravil dr. Žerjav zakonski predlog za zgradbo malih stanovanj, trdosti obstoječega zakona, za katerega so glasovali izmed Slovencev le dr. Gosar, posl. Sušnik in posl. Majcen, je pa dr. Žerjav hotel odstraniti s posebno novelo. Tudi ta zakon je padel s koalicijsko vlado.

Velikega socialnega pomena, zlasti za Slovence in Hrvate, je izseljeniško vprašanje. To je sedaj po zaslugi ministra Žerjava tako urejeno — vsaj kolikor se to tiče izseljenikov samih — da je izkoriščanje teh ljudi nemogoče. Več tisoč prošenj za milostine je ministru dr. Žerjav izkopal iz zaprašenih arhivov v finančnem ministru ter jih reševal z izredno naglico. Ravno tako je samo njegova zasluga, ako je bila sprejeta v parlamentu resolucija, da imajo tudi naši begunci in vojni oškodovanci pravico do vojne odškodnine.

V Sloveniji sami je minister dr. Žerjav vsaj kolikor toliko uredil neznosne razmere, ki so vladale v socialno-zavarovalnih zavodih, zlasti v bolniški blaginji. Veliko dela na tem polju mu je še preostalo. Zlasti velike zasluge ima minister

Iz volilnega boja

MINISTRI IN DIPLOMATI NA AGITACIJI. — PREOBILICA RADIKALSKIH KANDIDATOV. — RAZMAH PROTIČEVE AKCIJE. — URADNIŠTVO ODKLANJA RADIKALCE.

Beograd, 27. januarja. g. V Beogradu vlada danes politično mrtvilo, ker se praznuje praznik sv. Save. Ministri so odšli na agitacijo. Minister Laza Marković se nahaja v Mostaru, da organizira volilni boj. Minister Ninčević je v Banatu. Oba muslimanska ministra sta se odpeljala v Sarajevo. V Beograd je došel naš poslanik v Budimpešti Milojevič, ki bo kandidiral pri bodočih volitvah. Ljuba Nešić, pomočnik ministra zunanjih del, je odpotoval v Bosno, kjer upa dobiti mandat.

Medtem sklepa Nikola Pašić v Beogradu pridno volilne kompromise vseprek in daje obljube, katerim nihče ne veruje, najmanj pa sam, da bi jih kdaj mogel izpolniti. Prečlavoče delajo Pašiću mnogobrojni kandidati, ki se ponujajo od vseh strani. Pogajanja med radikali oziroma Pašićem in drugimi strankami se mrižno nadaljujejo.

Boj v radikalnih vrstah postaja vedno ostrejši. Pod naslovom »antidržavni elementi« toži »Tribuna«, da zavzema Protičeva akcija posebno v Banatu in Vojvodini vse večji razmah, kar dela Pašiću hude skrbi. Iz tega se razvili, da ko sovražno stališče vlada v Vojvodini med Pašićem in Protičem, »Banatski Radikal«, glasilo Stojana Protiča. Ljuto napada Pašića in mu v drastičnih besedah očita najgrobe pregrehe napram narodu. Lahko se reče, da je ta borba hujša in ostrejša od one, kakor je bila zadnja leta pred vojniško borbo med naprednjaki in klerikalci v Sloveniji.

Odcepitev ruhrskega ozemlja

INDUSTRIJALCI VZTRAJAJO NA SVOJEM ODPORU. — VEDNO VEČJA NAPETOST.

Berlin, 27. januarja. a. Vsi znaki kažejo, da se bo izvršila nova carinska omejitev in odcepitev ruhrskega ozemlja od ostale države danes do polnoči. Uradništvo in delavstvo je odšlo na svoje domove. Na progi Düsseldorf-Oberhausen vozijo le vojaški vlaki z vojaškim osebjem, ker so nemški železničarji zapustili večinoma svoja mesta. Cona na jugu je že zaprta. Ves dan so se premikali ob meji močni oddelki francoskega vojaštva s tanki in topovi.

Tovorni in osebni promet je bil danes neoviran. Do 6. ure zvečer je odšlo v Nemčijo danes še 14.500 vagonov premoga in 4000 ton drugega blaga; za jutri je pripravljenih še 15.700 vagonov. Na kolodvorih na levem bregu Rena je promet bolj v neredu.

Posestniki premogovnikov, ki so se po sodni obravnavi vrnili iz Mainz, so imeli danes skupen razgovor, na katerem so sklenili, da tudi v bodoče ne bodo pošiljali Franciji in Belgiji premoga niti proti plačilu niti na reparacijski račun. Nobeno nasilno sredstvo jih ne odvode od njihovega sklepa.

Novi poslanki

Beograd, 27. januarja. p. Podpisan je velik diplomatski ukaz, na poljagi katerega je imenovan bivši poslanik na Dunaju Tiha Popović za državno podtajnika v zunanjem ministru. Za poslanika v Pragi je imenovan poslanik v Tirani in pomočnik: zunanjega ministra Ljuba Nešić. Za poslanika v Rimu je imenovan pomočnik zunanjega ministarstva Panta Gavrilović, dosedanjí poslanik v Rimu dr. Antonijevič pa je imenovan za poslanika na Dunaju. Vsi imenovani gospodje razen dr. Antonijeviča kandidirajo tudi za narodne poslance.

ZBOLJŠANJE STANJA DR. RAŠINA.

Praga, 27. januarja. u. Stanje dr. Rašina se znatno boljša. Kar se tiče hrbtenice, se opaža že reaktivnost.

Žerjav, da je izkidal Avgiljev hlev pri »Pokrajinskem pokojninskem skladu«, kjer je nekontrolirano vladala socialistična gospoda. Na tisoče rentnikov in največjih siromakov je rešil sicer sigurnega pogiba. Tako bi lahko našli še nebroj dokazov za lažljivost in hudobnost klerikalne žurnalistike, ki se zamenja trudi, da bi demokratu ospolila zasluge, ki jih imajo na socialnem polju. Povejte, gospodje klerikalci in socialisti vseh barv, kaj ste storili na socialnem polju vi, ko so demokratje vse svoje moči posvečali večinoma za ljudi, ki jih vi s svojimi demagogijami varate? Na to odgovorite!

Danes dopoldne se je ministrski predsednik Pašić sestel z Ljubo Jovanovićem, s katerim je razpravljaj o akciji Stojana Protiča. Policijski organi imajo po vsej Srbiji naročeno, naj Protičevu akcijo onemogočujejo, kjer morajo.

V Beograd so se danes vrnili Ljuba Davidović, dr. Kumanudi in dr. Ribar, ki so imeli v demokratskem klubu važna posvetovanja glede volilne akcije.

Na 30. jan. je sklicana seja glavnega odbora demokratske stranke.

Iz Splita poročajo, da je za tamkajšnje volilno okrožje postavljen kot nasilec liste bivši minister Krstelj.

URADNIŠTVO IN VOLITVE.

Sarajevo, 27. januarja. r. Tukašnji državni nameščenci so priredili sinoči v veliki dvorani mestnega magistrata shod na katerem so razpravljali o stališču uradništva pri prihodnjih volitvah. Z radikalne strani je bil izvršen poskus, pridobiti uradništvo za radikalno stranko. Poskus se je ključno ponesrečil. Državni nameščenci so soglasno odbili predlog, naj uradniki glasujejo za radikale. Odklonjen je bil tudi nasvet, naj uradniki postavijo samostojno listo. Sprejet pa je bil predlog, naj pošlje uradniška zveza vsem strankam spomnico, v kateri naj opiše uradniško budo in izrazi svoje želje. Ako bi se stranke ne hotele angažirati za uradniške zahteve, naj bi uradniki v znak protesta postavili samostojno listo.

IZGREDI SE NADALJUJEJO.

Berlin, 27. januarja. u. Listi poročajo, da se razburjenje prebivalstva v ruhrske ozemlju mrzlično stopnjuje. V pús seldorfu so belgijski vojski z orožjem nastopili proti uradnikom, ki so demonstirali proti aretaciji svojih predstojnikov. V Trieru je bilo po razglasitvi obseidnega stanja več žena in otrok ranjenih. Sicer vlada mir.

Iz Düsseldorfa poročajo, da so vladni predsednik in zastopniki raznih provincijalnih oblasti izjavili zasedbenim oblastem, da so pod prisogo vezani se ravnanje odločno po ukrepih nemške državne vlade. Policijski prefekt in županov namestnik sta bila aretirana. Policijski prefekt iz Essena je na zahtevo francoskega mestnega mandata, da naj umakne policijo za francoske čete, odgovoril, da se nemška policija nikdar ne bo umaknila francoskim četam, da te streljajo na njihove domačine.

Združeni uradniški odbori vseh ministrstev so sklenili prispevati s 3 odst. plače za februar k zbirki za ruhrske žrtve.

„Goriška Straža“ na cesti

Pod pritiskom fašistov je tiskarna odpovedala tisk.

Gorica, 27. januarja. d. Edina tukajšnja slovenska tiskarna »Narodna tiskarna« je pod pritiskom fašistov odpovedala nadaljnji tisk tukajšnje »Goriške Straže«. List, ki izhaja dvakrat na teden, bi imel iziti v ponedeljek, pa ne bo mogel več iziti. Tiska tudi ni hotela prevzeti nobena druga tiskarna. »Goriška Straža« se preseli v Trst, v neko laško tiskarno.

Edini slovenski politični list, ki bo v bodoče izhajal v Gorici je — fašistovski »Nova Doba«, ki se istotako tiska v Narodni tiskarni.

Fašisti so poslali izdajateljem »Goriške Straže« grozilo pismo, da jih ubijejo, ako bo list nadaljeval s svojo ostro pisavo proti slovenskim renegatom-fašistom.

IZGREDI BREZPOSELNIH NA DUNAJU.

Dunaj, 27. januarja. s. Danes dopoldne so se vršile tu zopet velike demonstracije brezposelnih za dovolitev oz. povzajanje podpor in proti redukciji nastavljenec. V notranjosti mesta je prišlo do burnih prizorov. Na Opernringu je prišlo do spopada med delavstvom in policijo, ki je morala rabiti orožje, pri čemur je bilo več oseb težko ranjenih.

TRBOVELJSKE AKCIJE.

Dunaj, 27. januarja. s. Akcije trboveljske premožgokopne družbe so v januarju za 100 odstotkov poskočile, vendar pa se cenilo dividende le na 10 dinarjev.

Volitev župana v Ljubljani

DR. PERIĆ ŽUPAN. — DR. STANOVNIK PODŽUPAN.

(Poročilo na 2. strani.)

Lepe svetosavske proslave

V Ljubljani:

Včeraj je ljubljanska pravoslavna cerkvena občina proslavila praznik svetega Save. S sliko velikega srbskega prosvetitelja okličana dvorana Kazine se je dopoldne napolnila do zadnjega kotička.

Udeležba še nikdar ni bila tako lepa, kakor letos. Ne le pravoslavni naši somiščani, temveč tudi mnogi katoliški so prišli na prelepo slovesnost, ki je prekrasno združila verski in nacionalni pomen svetosavskega praznika.

Proslavi so poleg predstojništva pravoslavne cerkvene občine s predsednikom drjem Avramovićem na čelu prisostvovali predstavniki civilnih in vojaških oblasti. Med drugimi smo opazili vel. župana Baltiča, načelnika prosvete dr. Skaberne, načelnika Ribnikarja, divizijskega komandanta puk. Vukičevića, čl. gen. konzula dr. Beneša, avstr. gen. konzula dr. Kohlrussa, francoskega konzula g. Flachea in mnoge druge dostojanstvenike. Cerkvene obrede in sečenje kolača je opravil prota g. Jankovič.

Na to je zbor dece prelepo zapel pesem sv. Save in narodne himne. Sledile so deklaracije mladine, ki so se po svojem nacionalnem značaju globoko dojmile zbranega občinstva. Mladi deklamatorji, dečki in deklice so želi obilo pohvale.

Na zaključku so otroci zaigrali kolo, s čimer je bila prisrčna proslava končana.

Zvečer se je vršila v lepo s slikami in zelenjem okrašen dvorani Kazine »Svetosavska beseda«. Prireditve je napolnila dvorano do zadnjega kotička. Med gosti so bili minister dr. Župančič, bivši ministar posl. dr. Žerjav in dr. Kramer, veliki župan dr. Baltič, vojaški komandant puk. Vukičević z vsemi štabnimi oficirji, generalna konzula dr. Beneš in dr. Kohlruss, francoski konzul g. Flache, mnogi vseučiliški profesorji, mag. ravnatelj dr. Zarnik itd.

Pri umetniškem delu razporeda so sodelovali »Ljubljanski Zvon«, ki je pod vodstvom g. Prelovca dovršeno zapel po eno istrsko, koroško in primorsko narodno pesem ter dijaški zbor »Triglava«, katerega »Mlatiči« so želi mnogo odobranja. Višek užitka sta nudila člana naše opere g. Betetto in gdčna Zikova. Betettov sonorni bas je očaral v Lajbčevičev »Mesec v izbi« in Škrjančev »Večerni impresiji«. Umetnik je žel burno odobravanje. Gdčna Zikova je poživljeno nadomestila obolelo gospo Kavčnik-Thierry. Publika je pozdravila svojega miljenca s frenetičnim aplavzom, ki se je stopnjeval od točke do točke. Gdčna Zikova je pela arijo iz Rusalk. Škrjančev »Vizijo« in Grom-dovo »Serenado« v francoskem jeziku. Oba pevca je dovršeno spremljala na klavirju ga. Golja-Kobler. Gdčni Zikovi in gospe Goljovi sta bila poklonjena lepa šopka. Posamezne presledke je izpolnjevala naša odlična godba Dravske divizije pod taktirko mojstra dr. Čerina.

Umetniškemu delu je sledila igranka, ki je še dolgo združevala izvrstno razpoloženo občinstvo.

V Mariboru:

Maribor, 27. januarja. e. Srbi v Mariboru uporabljajo res vsako priliko, la pokažejo svoje resnično jugoslovansko čustvovanje. Redno posejajo naše kulturne in nacionalne prireditve, a tudi njihove prireditve imajo vedno odlično jugoslovansko lice, kar je vnovič dokazala njihova današnja svetosavska proslava. Najljubkija je bila dopoldanska otroška proslava, ki se je vršila ob lepi udeležbi Srbov in številnih Slovencev v veliki dvorani Narodnega doma. Prota Trbojevič je najprej opravil cerkvene obrede, pri katerih so mogli Slovenci občudovati lepo cerkveno petje. Tudi malčki so pri petju dobro odrezani. Sledila je cela vrsta deklaracij, pri katerih so otroci drug drugega prekašali. Zlasti sta užajala zadnja dva, ki sta korajžno igrala Nušičev »ata in mamo«. Pripomniti je treba, da so bile deklaracije morda nekoliko predolge. Slovence je prijetno dirnilo, da so otroci prednašali izključno domovinske in jugoslovanske, seveda tudi slovenske pesmi. Tako vzgojena mladina nam jamči za srečno bodočnost naroda.

Zvečer, se je vršila »Svetosavska beseda« za odraslo občinstvo, na kateri je najprej predaval v simpatičnem govoru o svetem Savu, pravoslavni Slovenec g. profesor Teply. Pestremu programu je ob zvokih vojaške godbe sledila prijetna zabava med Srbi, Hrvati in Slovenci, ki je brezdomno poglobila zavest edinstva Jugoslovancev v Mariboru.

venci, ki je brezdomno poglobila zavest edinstva Jugoslovancev v Mariboru.

V Beogradu:

Beograd, 27. januarja. g. Praznik sv. Save so danes praznovali vsi uradi, šole in oblasti. Zastopniki oblasti so se udeležili svečane službe božje. Minister prosvete Trifunović in predstavniki kulturnih institucij so bili povabljeni h kralju na obed. Radi praznika časopisi niso popoldne izšli.

Svetosavske nagrade na ljubljanski univerzi

Ljubljana, 27. januarja. Danes ob 11. uri dopoldne se je vršila v zbornični dvorani na ljubljanski univerzi slovesna podelitev nagrad dijaštvu iz svetosavske ustanove Nj. Vel. kralja Aleksandra. Prireditve je bila zelo svečana. Nad govorniškim odrom je bila pritrjena slika kralja Aleksandra, okličana s cvetjem in državno trobojnico. Svečanosti so se udeležili razen zbora vseučiliških profesorjev in mnogoštevilnih akademikov, tudi zastopniki civilnih in vojaških oblasti, med drugimi veliki župan dr. Baltič, komandant Dravske divizije pukovnik M. J. Vučković, načelnik oddelka za prosveto dr. Skaberne, škof dr. Jeglič, češkoslovski generalni konzul dr. Beneš, predsednik odvetniške zbornice dr. Danilo Majaron in dr.

Rektor univerze profesor dr. Aleš Ušeničnik je obdan od dekanov vseh petih fakultet imel slavnostni govor, v katerem je uvodoma naglašal, da je kralj Aleksander določil večji znesek, ki naj se podeli dijakom visokih šol za najboljše »stvarne« naloge, po razsodbi profesorskega zbora. Te nagrade se razdele dijaštvu vsako leto na dan sv. Save. Ta svečana razdelitev svetosavskih nagrad se izvrši letos prvič na ljubljanski univerzi.

V svojih nadaljnjih izjavanjih je gosp. rektor v znanosnem patriotičnem govoru slikal veliko kulturno delo srbskih kraljev Nemanje in Dušana Silnega. Po gorečem in nesebičnem prizadevanju sv. Save se je pričelo v Srbiji razvijati kulturno in prosvetno delo. Gradile so se cerkve in samostani, sv. Sava pa je bil tudi prvi srbski književnik in uvajalec zakonov. Njegov duh živi še danes med Srbi. Kulturnemu delu sv. Save je sklenil slediti tudi naš kralj in je zato določil tudi za naše najvišje kulturno središče večji znesek, ki naj se razdeli kot svetosavska nagrada med dijaštvo. Ob sklepu je g. rektor naglašal, da smemo po vsej pravici smatrati kralja Aleksandra za prvega zaščitnika naše mlade univerze. Naj bi se po njegovem zgledu ravnali in narod in njegovi državniki! Rektor je kratko rekapituliral zgodovino pokreta za ljubljansko univerzo pod Avstrijo ter je končno povdaril velike zasluge, ki si jih je stekel pripravljalni odbor pod vodstvom dr. Majarona. Seveda bi bilo to delo morda ostalo še dolgo brezuspešno, da ni tedanjí prosvetni minister Davidović, podpiran zlasti od svojih ožjih kolegov z velikopotezno inicijativo na mah rešil ljubljanskega vseučiliškega vprašanja. G. rektor je povdarjal, da vseučilišče še dolgo ni izgrajeno in da se univerza baš sedaj nahaja v težkem položaju. Apcliral je na javnost naj podpre z vso vmeno visoke cilje, za katerimi stremi naša alma mater. Svoj govor je zaključil z vzklikom »Živio kralj Aleksander!« Zborovalci so vstali in zaklicali trikratni »Živio!«

Nato je rektor prečital imena in naloge odlikovanih. Na filozofski fakulteti so dobili nagrade za svoje razprave sledeči akademiki: Zveč Franjo, Ruvelj Mirko, Sosič Ivan, Savnik Roman in Dobrovoljski Ivo; na juridični: Korošec Viktor in Rozina Igor; na tehnični: Fatur Dragotin in Vrbič Pavel; na teološki: Marjančič Stanko, Rot Josip, Miklavčič Maks in Strukelj Alojzij.

Borza dne 27. jan.

Zagreb. Borza ni poslovala. V prostem prometu so bile devize jutraj čvrste in je bilo napravljeno več zaključkov. Popoldne je bilo dosti blaga za nižje cene. Notirali so: Milan jutraj 575, popoldne blago 550, Pariz jutraj 760 brez prometa, London 550, Praga jutraj 340 — 342, popoldne blago 330, Dunaj 0.1620 — 0.1635, popoldne blago 0.1620, Berlin 0.46 — 0.48, popoldne blago 0.45, New York jutraj 118 — 119, popoldne 113.

Curih: Berlin 0.02, New York 536, London 24.88, Pariz 33.95, Milan 25.65, Praga 15.40, Budimpešta 0.2025, Bukarešta 2.15, Beograd 4.30, Sofija 3.22, Varšava 0.0175, Dunaj 0.0073.

Obsojenci

In potka s koščnimi prsti po mahagonijevem lesu.

«... to le malo mehanike tukaj sta moja oba asistenta sestavila po moji numerirani skici v jedva šestih urah. Za sestavo te skice sem rabil okrog dvanajst let. Tega dela niso opravile mišice, marveč možgani.»

In pogleda po celim zborovanju s svojim prodirnim pogledom:

«Kakor gotovo tudi vam, je guverner i meni razlagal svoje gotovo prav točno pojmovanje Darwinove teorije. Kdor se noče ali ne more prilagoditi, tega obsodi najsvetejši plemenski izbor brez usmiljenja v smrt in obenem izvrši obsodbo. Za danes prevzemamo mi eksekucijo, ker smo prisiljeni. Ali mi, ali oni. Tako bočejo sami. To je vse... Vzemite torej, da predstavlja tale majhna giljotina tajnost plemenskega izbora. Nič več in nič manj. Če nas pa že sili ta prirodni zakon, nam ne preostane nič drugega, ko da mu sledimo in da odrobimo nekaj glav, ki niso potrebne...»

«Koliko?» vpraša natančni Just Belcourt.

«Hm,» pravi Torral. «Tega ne vem. Kolikor pač treba, in morda še katero za nameček.»

Molk je to pot strašen.

Trdi so ti moške in iz vdanosti so se prilagodili guvernerju, čegar srce je trše od diamanta. Sedaj pa, ko konča Torral, se jih vendar le vseh polasti velika ganjenost. Le razumni Athole -- razum je enak pogumu -- le on si upa, da prekine ta molk, ki že hromeče lega na vso skupščino:

«Sem li prav razumel?» vpraša. «Uničevanje življenja potom vašega stroja ima torej ta učinek, da izgine povsem tudi vsa materija?»

«Seveda!» klikne Torral v zadovoljnim tonu učitelja, ki vidi, da je njegov najljubši učenec razumel nalogo. «Seveda! Vse kar živi, pa spremeni svojo frekvenco, umre. Prav točno ste razumeli: Facit je ta, da bo sedaj umrlo štiristotisoč ljudi, da pa ne bo nikjer niti trupla. Nikdo ne bo našel niti sledu teh razkrojenih teles.»

Na to se zasmije. Ta smeh zveni kakor suhotno sklepetanje kostnjaka:

«Kako enostavno! Niti pokopališče več ne potrebujemo!»

Ta hip se vrne oni glasnik, ki je pred minutami tako hrupno in razburjeno udri:

«So že tukaj!»

«Kje?» vpraša Mac Head Vohr.

«V tornici. Vrata razbijajo.»

Mac Head Vohr priklama Torralu:

«Torral, ali sedaj?»

Mac Head Vohra glas se trese. Torralov ne:

«Precej! Samo ukažite, pa bo izvršeno!»

In Mac Head Vohr hoče baš ukazati, ter se še bori z zadnjim uporom svoje ganjenosti, toda naenkrat zazveni telefon, ki visi na granadskem stebri v bližini.

Nekdo prime za slušalo, ki pa ima močan tok in glasno se začuje po vsej dvorani:

«Mac Head Vohr?»

«Tukaj je!» odgovori dotičnik, ki je dvignil slušalico in pogleda gospodarja.

«Povejte mu, da vodi stavkujoče njegova hči, skupaj s Pietrom Ferratijem, da, da, in Andrej Ferrati je tudi tukaj, ... da, tukaj, kjer prične uničevanje strojev!»

Bil je glas Eve. Vsi so ga spoznali. Ona sama, da ona sama se je bila odločila, da napravi poslednji poizkus, da poskusi izsiliti od očetovskega srca rešitev svojega ljubčka...

9. Ne dotikaj se!

Vrata delavnice se pod pritiskom naskakuje množice razlete, kovinasti oboji odfrče z žvenketom po tleh, leseni deli se sesujejo v trske. Kakšnih dvajset stavkujočih plane tuleč skozi odprtino in popolnoma razbije vse, kar se nahaja v delavnici. To je delavnica številka 00.016.

Toda nad razbitki strojev se stavkujoči naenkrat iztreznijo in obenem začudijo in vznemirijo: Delavnica je sicer prazna, žive duše ni v njej, samo stroji. Niti mojstra ni tukaj, niti paznika. Edini sovražnik, ki ga najdejo delavci v delavnici, je mehanična roka, številka 00.016. Kakor vsi drugi stroji, tako je tudi ta v polnem obratu. Delavnica št. 00.016 je izdelovalnica hruha. Pod vodstvom mehanične roke se pregiblje motič, kvašnik, pritaka voda, se meša in gnete testo, vse to pa povzročajo refleksi gib, ki jih sprožuje majhni, jekleni milnik, ki stoji zgoraj in razširja svoje konduktorje na vse strani, na levo in desno, navzgor in navzdol, z desne na levo in obratno, in ki vlada vsemu temu omrežju in za nepoznalca skoraj nepreglednemu in nerazumljivemu rekel bi gromovju vseh kosov in žic iz bakra, med, gutaperče, kavčuka, svile, jekla. Človeka pa nikjer nobene. Kruh se avtomatično zgnete v hlebec, lepo oblikovane, vzhaja, in nevidna sila jih razvrščuje v lepo vrsto ter jih pošilja na pregibljivi plošči v peč. Pri pečen se vratica sama odpirajo, zapirajo, se zopet odpirajo. Povsem dorečeni se potem razvrščajo že napravljeni hlebec in marširajo iz peči k stroju za mazanje, potem v stroj za posušenje, in nazadnje v velike koše, odkoder se cele lepo zložene skladovnice hlebcov odpravljajo zopet avtomatično v podzemeljska skladišča, kjer se kopiči ta večna in edino vedno resnična mana človeškega rodu.

Sicer nikjer žive duše...

Kakor vidimo, je v letu 1900, peka bila še prav primitivna in zelo različna od naprednejšega našega načina. Kako pridelujemo kruh. Takrat je še bilo potrebno vse gori našeto delo po vrsti, in za vsako opravilo posebej je bil potreben poseben stroj. Šele od leta 2016. dalje poznamo današnji svoj način peke kruha, ki je ne samo enostavnejši, ampak prod vsem za polovico cenejši.

V delavnici torej ni žive duše.

Takšen je bil ukaz guvernerjev, in če je kedaj trebalo slepo poslušati ukaz je bilo treba to pot, kajti še nikdar ni bil izdan ukaz tako odločen in tako določen: Celokupno nestavkujoče oboje delavnic, transformacije in razpošiljalnice, vsi nastavljeni dokovi, kejev, ladij in šlepov, vse, kar posluje in je kakorkoli uslužbeno pri laboratorijih, policiji, pomožni službi in tajni družbi, vsi šefinženjerji, inženjerji, uradniki, ladijski patroni, pomorščaki agenti, mojstri, kvalificirani delavci, ... izkratka vse, kar dela z glavo in ne z roko, vse, kar se ne udeležuje sedanje stavke ali bolje revolucije, -- vse to mora točno ob treh popoldne čim nagleje mogoče brez izjeme zapustiti ne samo svoje delavnice in pisarne, ampak tudi svoja bivališča, tako na prirodnem kakortudi na umetnem otrovu, in sicer «pod smrtno kaznijo!» Tako je bilo poročeno vsem v okrožni brzojavki in vseh petnajststisoč obvestilnih tabel na obeh obalah je petnajststisočkrat ponovilo, da mora vsakdo v izogib smrtne kazni takoj zapustiti svoje delo ali stanovanje in oditi proti jugu polostrova proti izlivu, južno črte, ki bi bila potegnjena nižje dvajset stopinj enajst minut severne širine, torej črte, v mislih zahtane od vrha Visoke palače preko samotnega Stolpa na Dolnjo (staro) palačo. Posebnih pojasnil ni bilo danih, le da se je ta ukaz ponovil trikrat zaporedoma, vsakokrat z bolj ukazovalnimi in stro-

gimi izrazi in vedno z izrecnim dostavkom, zadnjikrat trikrat ponovljenim: Kdor ne bo slušal ukaza, bo neizogibno mrtev.

Te besede so vsakogar prestrašile, čeprav si jih nikdo ni znal prav razlagati, in v mnogih delavnicah so mojstri takoj po izdajanju prvega povelja kar pobegnili in se oddaljili v naglem diru za ukazano črto, tako da so celo pozabili ustaviti delo mehaničnih rok. Ker pa je v glavnih strojnih skladiščih še bilo dovolj materiala, tudi mehanične roke niso imele razloga, da bi se ustavile, zato so seveda mehanično gibale dalje ter regulirale delo drugih strojev in tako brez nadzorstva še dalje gnetle teste, peklo kruh in ga spravljale v skladišče. Kakor v večini drugih obratov, tako je tudi v delavnici št. 00.016 poslovanje teklo mirno svojo pot dalje, ne da bi se mrtvi stroji brigali za bedarije živih ljudi, ki jih gonijo strasti in slepota. Tako je bilo v delavnici molčeče živo delo, od treh in trideset minut pa do točno pet in trideset.

V tej minuti so v delavnico adri delavci ter videli, kako delajo stroji brez človeške pomoči, brez nadzorstva, sami od sebe...

Dvajset mož je bilo udrlo semkaj, in vsakdo njih je imel kakšnih dvajset milj pota za seboj. Dvajset mož, ki so se bili upirali toči strojnih pušk, in ki so videli teči svojo lastno rdečo kri, ali kar je še huje, kri svojih tovarišev ali tovarišice ali dece. Dvajset mož torej, ki jih je za po maščevanju in tudi nekoliko po odpočitku.

(Dalje prihodnjé.)

Premog
Ivana Treo
Cesta na Gorenjsko žel. 6

**Kontrolnike za uvoznike,
kontrolnike za izvoznike,
kontrolnike za polog dinara,
obveze** za uvoznike (obrazec po členu 11.) in
za izvoznike (obrazec po členu 16.),

ki jih predpisuje nova naredba o izdajanju deviz

v predpisani obliki ima v zalogi

Delniška fiskarna, d. d. v Ljubljani.

Gradbeno podjetje

ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ul. 20.

se priporoča za vsa v to
stroko spadajoča dela.

Vsakovrstno opeko nudl pri konkurenčnih cenah

**Križevska opekarna
A. LUMIR & DRUG**

Pisarna: Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 3.
Zahtevajte cenike!

Naročajte dnevnik „Jutro“!

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 46

Telefon št. 379 mestni tesarski mojster Telefon št. 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrejša za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga. Tovarna furnirja.

Kupi se

dobro ohranjena parna lokomobila

80-120 KS, ne starejša kot iz leta 1908.

Ponudbe z navedbo stajališča pod „O. E. L.“, na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Kupujemo bukovo oglje

za takojšnjo ali poznejšo dobavo posamezne vagone kakor tudi cele partije. Prevoz in plačilo pri nakladni postaji. Ponudbe na „Carbofag“ d. d., Zagreb I., poštni predal 74.

Največji davki

katero plačate, vam nastanejo, ako ne gledate na to, kjer nakupujete, izgubite enar in imate poleg tega večrat še situosti. Poizkusite enkrat z ilustriranim katalogom tvrdke H. Suttner (Imetnik Henri Maire) v Ljubljani št. 6. Ta vam svetuje resnično dobre ure, specialne zvončke „IKO“ iz lastne tvornice v Švici, kakor tudi druge dobre žepne ure, zapestne ure, svetilni in stenske ure, verižice, prstane, zapestnice, uhane, namizno orodje, krtina in birmška darila in vso drugo slatnino in srebrnino. Pa t. di porabne predmete, kakor n. pr. škarje, nože, brizve, izsustrizne in brizke stroje, steklorezce, doze za tobak, svačice in smodke, nažgice in denarice kupite dobro in ceno pri tvrdki:

H. SUTTNER (Imetnik Henri Maire) v Ljubljani št. 6.

Predpust 1923

SVILA za plesne obleke

KREP . . .

ATLAS . . .

BATIST . . .

ETAMIN . . .

ROKAVICE za dame in gospode

NOGAVICE za dame in gospode

ELIDA toaletni izdelki

LJUBLJANA

MESTNI TRG 10.

Prave Jacobi

antinikotin stročnice št. 3 v zalogi pri E. Dobriču, Prešernova ul. ca. - Vsaka množina na razpolago, dokler traja zaloga.

Premog in

cement

stalno v zalogi pri

H. Petrič, Ljubljana

Dunajska cesta 33. Tel. 366. Skladišče „Balkan“.

S potrjim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša nepozabna, iskrenoljubljena soproga, nenadomestljiva, predobna in skrbna mati, zlata stara mama, ljuba tašča, gospa

Marija Krmpotić, roj. Krajnik

dne 26. januarja 1923. ob 20. uri v 51. letu svoje dobe nenadoma, za svojo rodbino mnogo prezgodaj, za vedno v Gospodu zaspała.

Pogreb zemeljskih ostankov premile pokojnice se vrši v ponedeljek 29. januarja 1923. ob 14. uri iz hiše žalosti Galjeveca št. 5 (pri Rakovniku) na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 27. januarja 1923.

Josip Krmpotić, industrijalec v Viru, soprog.

Dr. Marij, Sabina por. Radikon, Karmela por. Vesel, Srgjan in Ada, otroci.

Dr. Gjorgje Vesel, advokat v Trstu, Albin Radikon, sodnik, zeta.

Ida Krmpotić roj. Paskojevič, Biće Krmpotić roj. Cahani, snabi.

Vsi vnuki in ostali sorodniki.

Prosi se, da se opuste vsa sočaljna obiskovanja, kakor tudi darovanja vencev.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Boris Miran v domovini

Doma

Spet vidim vas, domače gorice,
oj srečne oči! Kalé jih solzice,
in že jih kalé, kalé jih naj,
skoz solze te gledam, domači kraj.
In ti, dolinica pred menoj,
pozdravljam te stari znanec tvoj,
in tvoje griče na južni strani,
tako so vsi mojim očem še znani!
Obhodil sem lepega mnogo sveta,
najlepše, najljubše je vendar doma.

Osiveli pevec

Vsaka ptica ima svoje gnezdo, vsako srce svojo ljubezen, vsaka duša svoje hrepenenje. Vsak človek ima svoj dom, svojo streho, ki mu je milejša od vseh drugih domov in krovov; Stritar tudi. Tako se dogaja, da se v osemdeset in sedem letu napornega življenja vrača v svojo domovino mož, ki je bistven del njegovega organizma. Vrača se, a ne več na delo, na žrtve, ki so bile domena celega njegovega življenja; vrača se vanjo po sveti mir in blagoslov domače zemlje.

Mnogo desetletij je Stritar delal za slovenstvo: delal in se boril. Boril se je, a ne z bodalom, ki tudi fizično uničuje, nego s peresom, z uma svetlim mečem. Bil je velenadarjen mož duha, človek idealov. Potujoč po svetu je videl tuje ljudi in spoznal naše napake. Ko se je pozneje ustalil, je začel čistiti sam; tako se je zgodilo, da je naša literarna tradicija od l. 1860. dalje Stritarjevo delo.

To delo je imelo ogromen vpliv na mišljenje našega naroda. Koliko klenega zrnja je vzkliklo iz Stritarjevega semena, ve vsak, ki le količkaj pozna zgodovino našega razvoja. Stritarjeve zasluge so nepregledne in komaj deloma ocenjene.

Zadnjih dvajset let Stritar ni več aktivno posegal v javno delo med nami. Ostal je zvest besedam, ki jih je napisal v sedemdesetem letu svoje starosti: »Preden se mu začne roka tresiti, odloži pero pameten pisatelj«. A domovine ljub temu ni pozabil. Mislil je nanjo, hrepenel po njej in vedno želel, da bi se mogel vrniti vanjo.

Ta želja se mu je zdaj izpolnila. V prijazni Rogaški Slatini je Stritar našel svoje zavetje, v vili Jankomir, sedaj Stritarjevemu domu, domu gospoda Mirodolskega. Mi in ves naš narod želimo gospodu Mirodolskemu, da mu bivanje med nami postane prijetno do konca dni, katerih naj Bog Borisu Miranu še mnogo ukažati!

Želja

Rad bi zdaj, ko sem osivel,
kaj veselega doživel,
preden ločim se od tod;
preden solnce mi zaide,
vest vesela naj mi pride
skoro, skoro že odkod!

Od izhoda, od zahoda,
od severnega naroda,
z južne pride naj strani,
da bi skoro priletela
kakor lastovka vesela,
da mi dušo razvedri.

Ljubljani

Pozdravi Bog te, belo mesto,
nad tabo sivi, stari grad;
iz daljine sem dežele zvesto
prišel te pozno obiskat.

Ti pač si mene pozabilo;
let mnogo je preteklo že,
kar sem zapustil tvoje krilo,
zapustil tvojo sem goré.

Gore spet gledam zaželené,
veselje mi rosi oko;
oh! bo še kdo se spomnil mene?
saj sem spremenil se močno.

Obližje se mi spremenilo,
ostalo kakor prej srce;
ljubezen verno ohranilo
do mile rojstne je zemlje.

Josip Stritar

Stritar je centralna postava slovenske literature, t. j. one kulturne naprave, ki lepo knjigo redno in stalno producira ter redno in stalno konsumira, ki agira in reagira; z eno besedo: one trajne in tesne zveze med pisateljem in čitateljem, ki je pred njim ni bilo in za njim nikdar več tako osredotočene ob eni osebi. Šele s Stritarjem sta si postala pri Slovencih ta dva važna činitelja narodne prosvete bližnja in potrebna. Stritar je nekaj desetletij držal v rokah vse niti, ki se ovijajo najrazličnejših panog leposlovja: lirike, epike, dramatike, književne, umetniške, socialne, politične kritike, niti, ki se predejo v vse sloje naroda od bralca do bralca, budoč vprašanja in povzročajoč odgovore. Stritar je veliki mojster in patriarh našega slovstva, ki ga je vcepil narodni kulturi kot neobhodno sestavino njeno. V to ga je usposobil njegov krotki in blagi značaj, prav posebno pa njegov izredni vzgojiteljski dar. A omogočila mu je ta njegov veliki poklic svetovnoširoka podlaga njegove izobrazbe. Stritar je eden najizobraženejših naših ljudi. Širokost njegovega duha daleč presega globokost njegovega talenta. In tudi ta okoliščina je prišla v prid njegovi kulturni misli v mladem, šele nastajajočem narodu. Iz njegovih ust so nam preprosto, »po domače« govornili največji duhovi izobrazbene, zlasti zapadne Evrope.

Dr. Ivan Prijatelj v
»Stritarjevi antologiji«.

Le solnce, solnce!

Kar hočete, le mi vzemite,
vse drugo meni malo mar;
le solnce, solnce mi pustite,
najljubši mi nebeški dar.

Oj sijaj, sijaj, solnce mило,
kako tvoj svet mi dobro del!
Saj skoro boš mi zatonilo,
noč večna mi je blizu že!

Slovanska bol

Lehko močan bi bil Slovan,
saj menim, da ga je zadošči;
a vsak na svojo vleče stran,
vsak svojo vedno hoče gosti.

Iz Stritarjevega življenja

Narodil se je Josip Stritar 6. marca 1836. l. v Podsmreki pri Vel. Laščah na Dolenjskem. Ljudsko šolo je nekaj časa obiskoval doma, pozneje je odšel v Ljubljano, kjer je l. 1847. stopil v prvi razred gimnazije. L. 1855. se je na Dunaju posvetil klasični filologiji. V naslednjih letih je mnogo potoval po Švici, Franciji, Nemčiji, Italiji in po drugih deželah.

Leta potovanja so za Stritarja tudi leta sestavljanja svetovnega nazora. Najbolj je nanj vplival Rousseau z nauki o kvarnem vplivu kulture. Poleg Francozov so Stritarjevo mišljenje oblikovali tudi angleški romantiki.

Značilna poteza Stritarja je njegovo pojmovanje poklica Slovanov, ki o njih pesnik meni, da posredstvom njih zavladava v svetu ljubezen in bratoljubje. Stritar je opozoril našo javnost s pravilno oceno Prešerna. Pobil je Kososkega in pripomogel do zmage Levstikovim načelom kritike.

Jeseni 1868. so Jurčič-Stritar-Levstik izdali »Mladiki«. Za novo leto 1870 pa je Stritar položil temelj slovenski slovenski reviji: ustanovil je »Zvon«. Po enem letu izhajanja je »Zvon« začel prenehati, a že l. 1876. je zopet izšel. Okolo »Zvona« je Stritar zbral najodličnejše glasnike slovenskega duha tistega časa: Levstika, Jurčiča, Tavčarja, Jenka, Gregorčiča, Levca, Erjavca in druge. »Zvon« je postal ogledalo slovenske kulture.

V letih 1887./88. so izšli Stritarjevi zbrani spisi v šestih zvezkih, katerim se je čez leto dni pridružila še ena knjiga. Mohorjeva družba v Celovcu je pozneje izdala še štiri knjige: Pod lipo, Jagode, Zimske večeri in Lešniki, ki so raznesle Stritarjevo ime med najširše narodne sloje. Po »Lešnikih« Stritar ni več pisal za javnost.

Stritarjeve zasluge v glavnem so: svoboda kritike, uvedba psihološkega družabnega romana po evropskem zgledu ter izčiščenje oblikovne strani slovenske književnosti. (Po Grafenauerjevi »Zgodovini sloven. slovstva«.)

Stritarjeva antologija

Kdor hoče dobera spoznati Stritarjeve zasluge za slovensko slovstvo, mora v duhu predelati ves naš kulturni razvoj od l. 1860. dalje. To pa je zlasti dandanes vsakomur nemogoče. Precej točno sliko Stritarjevega dela podajajo njegovi spisi, ki so pred več nego tridesetimi leti izšli pri Bambergu v Ljubljani. — Kolekcija je v celoti pošla. — L. 1918. pa je Tiskovna zadruška poskrbela za Stritarjevo antologijo, kateri je napisal prekrasen uvod naš največji literarni zgodovinar univ. prof. dr. Ivan Prijatelj. V uvodu je Prijatelj obdelal Stritarja kot »centralno postavlo slovenskega slovstva«. Raziskal je ozadje Stritarjevega dela ter nam ga ocenil kakor zna on sam. »Stritarjeva antologija« je zato danes nadvse aktualna. Uvod obsega blizu 90 strani, za njim pa je natisnjen izbor Stritarjevih pesmi, ki nam podajajo izbrano sliko pesnika Borisa Mirana.

Antologija, ki bi jo moral imeti na mizi vsak naš intelektualce, je tudi po opremi prvostopenjsko delo. Kdor jo želi, naj jo kupi ali naroči pri »Tiskovni zadruzi« v Ljubljani. Stane vezana samo 20 dinarjev.

Natisnjene Stritarjeve pesmice so vzete in »Antologije«.

Politični odmevi.

Volilna borba v Vojvodini

n. Novi Sad, 26. januarja.

Najbolj zanimivo se menda razvija volilna borba v Vojvodini, ki je najboljše država v državi ne samo po živilih, ki jih prideluje, temveč tudi po svoji nacionalni strukturi, ki je pravi mozaik raznih jezikov in običajev. V deželi živijo Srbi, kot glavni element, zraven njih pa slovaški, nemški in madžarski kolonisti, veliko število madžarsko orijentiranih Židov in katoliški Bunjevci, iz katerih hočejo nekateri v zadnjem času napraviti neko posebno pleme, ker govorijo svoj domači dialekt. Da so katoliški duhovniki oni, ki bi radi napravili iz Bunjevcev posebno pleme, tega menda ni treba še posebej omenjati.

Vsa ta pestra mešanica bo 18. marca volila poslance v narodno skupščino in v nacionalno čistih delih države bodo težko razumeli vso zamotanost, ki vlada v volilni borbi pri nas. Tukaj ne nastopajo v volilni borbi samo naše domače stranke, temveč tudi takozvane narodne manjšine in zanimiv je odnos med našimi strankami in tujerodnimi kolonisti.

Demokratska stranka, kot resnično nacionalna politična organizacija, je v tem oziru takorekoč izven konkurence, ker Nemci in Madžari zahtevajo veliko več, kakor jim more jugoslovansko-nacionalna stranka obljubiti in dati. Pač pa so stopili demokrati v dogovore z dobrovoljci, nacionalisti in invalidi, in sicer z uspehom, ker, prvi, drugi in tretji uvidevajo, da je demokratska stranka edina resnično nacionalna in državotvorna stranka, ki posveča socialnim vprašanjem posebno pozornost. Tudi prepričani radi kandidatur ni med demokrati in oni grodo lahko z zaupanjem nasproti volilnemu dnevnu.

Drugeče je z njihovimi glavnimi nasprotniki, radikali, ki so vedno smatrali Vojvodino za svojo domeno. Ona je to tudi bila pred ujedinjenjem, ali v novi državi so se marsikomu odprle oči in so spregledali, da država rabi kaj več nego velikosrbske načrte, ki jih kujejo radikali. Zato so se radikali obrnili na Nemce in Madžare, s katerimi mešetarijo in jim obljubljajo gore in doline, ali posebnega uspeha menda niti od te svoje politike ne bodo imeli, ker se jim pridruži najbrže samo del kolonistov, večina Madžarov in Nemcev se bo pa udeležila volitev z lastnimi kandidaturami, ali se pa — posebno irredentistično orijentirani Madžari — abstinirajo in ostanejo na dan volitev doma.

Razcepljenost med radikali je ravno v Vojvodini posebno velika. Radikali — pašičevci kandidirajo proti radikalcem — protičevcem. Zdi se, da je Protičeva frakcija močnejša in radikalski voditelji so zastoj ubežali iz Sumadije v Vojvodino, da tu dobijo mandate, ki jih v Sumadiji ne bi dobili. Ta pojav je zanimiv: v Sumadiji so dosedanjih radikalnih voditeljev siti in ti reveži morajo iskati mandate po Bosni in Vojvodini!

Ta naval kandidatov iz Beograda je največja zanimivost v volilni borbi v Vojvodini. Tu bo namreč prapadel marsikak načrt onih, ki so mislili, da je Vojvodina še vedno radikalska domena.

Zelo pridno so na poslu tudi zemljoradniki. Njihova dosedanja politika pa jih je znatno diskreditirala, notranji razdor jih je oslabil in njihove šanse niso baš ugodne. Veleagrarni krogi pojdejo v večini z radikali enega ali drugega kova, mali ljudje se pridružijo.

jo demokratom. Tudi socialisti bodo najbrže zadržali svoje pozicije.

Zanimivo je opazovati, kako se trudijo klerikali, da bi obnovili zvezo z Bunjevci. Klerikalni agitatorji iz Hrvatske in Slovenije s samim drjem. Korošcem na čelu so neprestano na poslu pri bunjevskih voditeljih, ki se nekaj časa koketirali iz lokalnih razlogov z radikali. Seveda se klerikalci ne pokažejo s svojim praviim programom, temveč delujejo predvsem s frazami, ki bi naj podžigale zavest bunjevskih samostojnosti.

Vojvodina šteje pet volilnih okrožij (Vel. Kikinda - Bečkerek, Pančevo - Bela Crkva, Subotica, Novi Sad, Sombor-Baranja). Število volilcev je znašalo pri zadnjih volitvah 145.000. To število bo tokrat mnogo večje, ker so tujerodni elementi, ki zadnjič vsled opcijske pravice niso bili volilni upravičenci, dobili sedaj volilno pravico.

Češkoslovaška in okupacija Poruhra

a. Praga, 26. januarja.

V pravkar izšli zadnji številki znane češke revije »Zahranični politika«, ki izdaja češkoslovaško zunanje ministrstvo, je izšel članek, ki objasnjuje stališče češke vlade napram novi fari reparacijskega problema. Članek se skuša v opisovanju krize in v kritiki držati na objektivni črti in izvaja med drugim:

»Novi stadij, v katerega je stopilo reparacijsko vprašanje, dokazuje znova, da je od vseh povojnih problemov reparacijsko vprašanje najtežje. Ako izvzamemo orientski problem in še nekaj manjših podrejenih problemov, ostaja reparacijsko vprašanje in z njim zvezana vprašanje nemško-francoskega razmerja edina nevarna točka in glavni vir gospodarskih in političnih zmešnjav. Pred rešitvijo reparacijskega problema se ne more govoriti o stabilizaciji valute in o popolni sanaciji finančnih in gospodarskih odnosov.«

Za države, ki so vsled zemljepisne lege in gospodarskega prometa v zvezi z Nemčijo, je to spoznanje dobilo še večji pomen. Politično leži nevarnost neresenega reparacijskega vprašanja ne samo v tem, da ustvarja permanentno napetost med obema državama, temveč se izraža tudi v zunanjih odnosih. Tako n. pr. stavljajo destruktivni elementi v vsej Evropi svoje nade na težkoče in konflikte, ki izvirajo iz reparacijskega vprašanja. Ni dvoma, da je z ozirom na te politične refleksije nastopil preobrat v reparacijski krizi z uporabo francoskih metod. Z druge strani ni dvoma, da je to postopanje povzročilo, da so se opustile dosedanje smernice. V prvi vrsti bi se moglo očitati politiki Anglije, da je pod vodstvom Lloyd Georgea pokazala v reparacijskem vprašanju usodopolno omahljivost ter s tem zavrgla finančne in gospodarske klavzule po njej podpisane mirovne pogodbe. S tem so se ojačala stremeljenja onih elementov, ki so v Nemčiji spekulirali na popuščanje antante. Tudi Nemčiji bi se moglo mnogo očitati, zlasti da je kljub neštevilnim razočaranjem v svoji politiki, ki je razunala s spori v antanti in intervencijo Amerike, vodila politična pogajanja in urejevala svojo taktiko, ne da se bi ozirala na realna dejstva.

»Naša republika«, končuje članek, »ima na definitivni in hitri rešitvi reparacijskega vprašanja v zmislu prava in pravice velik interes. Vendar pa v današnji fazi tega vprašanja ne more intervenirati in ni v to obvezana. Češkoslovaški politiki imajo pri današnji situaciji samo eno nalogo: preprečiti materialne destruktivne elemente, ki hočejo uničiti bazo, na kateri je zgrajena povojna Srednja Evropa.«

Pariška kronika

Naš stalni pariški dopisnik je zbolel tako, da je moral iskati ozdravljenja v sanatoriju izven Pariza, kjer je prebil skoro tri mesece.

Ker se mu je sedaj obrnilo na boljše, nadaljuje na tem mestu svoje kronike. V svojem pismu zatrjuje, da je njegova ljubezen do Jugoslavije neomajana in upa, da jo bo mogel še dolgo v našem »Jutru« izražati. Ured.

Pariz, 20. januarja 1923.

Komaj je napočilo novo leto, nas je zadela izguba enega izmed najbolj znanih politikov: umrl je v starosti 82 let Aleksander Ribot, ki je bil večkrat predsednik mini-trskega sveta in tudi član francoske Akademije.

Njegova smrt znači občutno izgubo za liberalne stranke, ki jim je umrl vedno pripadal. Bil sem v prijetnem položaju poznati ga in nekaterokrat z njim govoriti. Vse svoje življenje je neumorno delal in imel je posebni dar, prilagoditi se ter obravnavati vsak predmet z enako spretnostjo.

Narava mu je dala podobo doktrinara, a obenem ga je obdarila z nasmehom, polnim šarma, ki je ublaževal resnost njegovega obraza. Njegova »lepa glava pianista« je napravila vtisk na vsakogar in z dopadanjem so ga opazovali, kako je korakal k govorniški tribuni. Kot nasprotnik je bil uljuden in vsiglar distingviran, a kot govornik se je povzpelo do izredne višine ter je bil vedno pripravljen na

Fran Sterle:

Kako sem slikal Stritarja

V Prešernovi ulici v Ljubljani je izložena zadnja slika Borisa Mirana. Stvar je delo akademičnega slikarja Sterleta. Kaže nam starčka z visokim čelom, sivimi lasmi in plavimi očmi. A obraz ne more nikakor zatajiti svoje nekdanje živahnosti: to je isti Boris Miran, ki je vedno bil ponos slovenskega naroda.

Portret živo spominja na Stritarja iz prejšnjih časov celo po detajlih zunanosti. Stritar nosi še vedno »literarni« kravato, zavezano na pentljo. Včasih je bila ta pentlja črna z belimi pikami. Takega nam Stritarja kaže vsaj fotografija v njegovih zbranih spisih. Pike so s pentlje sedaj izginile; njena barva je črna.

Portret g. Sterleta nosi datum As-pang, 7. januarja 1923. in Stritarjev podpis ter oznako »Josip Sterlet«.

G. akademični slikar Fr. Sterle je bil tako priazen, da nam je o svojih obiskih pri našem silvolasem pesniku napisal naslednje zanimive vrstice:

Pred novim letom, 30. decembra 1922., sem se peljal z Dunaja v As-pang k Josipu Stritarju z namenom, informirati se nekoliko o njegovem zdravju in da vidim, kdaj in kako bi ga lahko portretiral.

Prišel sem k njemu okoli 4. popoldne, v malo prijazno vilo ob glavni cesti, kjer me je prijazno sprejela njegova gospa soproga. Bila je bolna

in si je baš s težavo kuhala čaj v kuhinji, kjer se je tudi vršil moj sprejem. Povedal sem namen svojega prihoda in predložil tudi pismo pokrajinskega namestnika g. Ivana Hribarja, s katerim sem bil legitimiran, toda gospa je takoj odločno odklonila vsako slikanje, češ, da je soproga tako slab, da ne more sedeti in da potrebuje popolnega miru. Prigovarjal sem gospe, da najde njen soprog ravno pri tem sedenju potreben mir, na kar me je res odvedla v malo sobico, kjer je pesnik sedel pri peči in jo prav pridno zalagal z drvmi; nad očmi je imel nekako senčilo, ki mu je ščitilo oči pred žarečo svetlobo iz odprte peči.

Pesnik ni vedel, kdo je prišel, in je mislil, da je njegov sin; zato mi je tudi dal v roke nekaj zavoj aktov ter me okregal, zakaj nisem sporočil prihoda materi ali njemu. Nato sem mu pokazal pismo g. namestnika Hribarja, ki ga je prečital skozi troja očala in ko je iz pisma videl, da se je zmotil v osebi, je to tudi povedal in me potem prav prijazno sprejel. Ampak slikanje je tudi on odločno odklonil, pač pa se mi je pristrčno zahvaljeval in izročal pristrčne pozdrave g. Hribarju in drugim znancem ter se hotel od mene posloviti.

Čez štiri dni sem prišel zopet in to pot že s svojimi slikarskimi pripravami ter navzlic pesnikovemu zopetnemu ugovaranju prišel takoj z delom. Pesnik je s težavo odstranil iznad oči senčilo, na katerega se je bil tako navadil, da ga je le težko pogrešal. Sedel je mirno. Od časa do časa je med slikanjem malo zadremal, kar me pa ni oviralo v mojem delu; slika dremajočega pesnika je bila prelepa. Slikal sem ga pet dni, po pol ure na dan. Po vsakem slikanju sva se pogovarjala o različnih domačih rečeh in končno sva postala celo precej domača. Česar po prvem sprejemu nisem pričakoval, ko se je tako odločno branil, da bi mi sedel. Postal sem celo njegov korespondent in sem pisal razne zahvale onim, ki so se ga spominjali z raznimi darili in voščili. V teh razgovorih se je pesnik s posebnim veseljem spominjal svojih znancev in z zadoščenjem pripovedoval o ravnatelju zdravilišča v Rogaški Slatini, dr. Šteru, ki mu je zagotovil priazen doaz v zdravilišču, in g. Bračiču, ravnatelju južne železnice v Ljubljani, ki mu je obljubil kar največjo udobnost na železnici povodom preselitve v Rogaško Slatino. Z nekakim ponosom je navajal tudi celo vrsto drugih prijateljev, ki jih ima v domovini, namestnika Hribarja, dvornega svetnika Šukljeta, dr. Primožiča in druge.

Preden je bila slika dogotovljena, si jo je pesnik večkrat ogledoval in me je pri prihodnjem slikanju opozarjal na posameznosti; ko sem mu rekel, da ga hočem naslikati takega, kakršen je v resnici, mi je drage volje pritril. Ko je bila slika dokončana in sem hotel oditi z njo v Ljubljano, sta se starček in njegova ljubezniva gospa le težko ločila od nje, ker do tedaj je bil pesnik pač večkrat fotografiran ne pa še slikan, in gospa mi je rekla: »Kam pa nesete momega moža?« — Odvrnil sem: »V Ljubljano, v domovino!«

Iz »Dunajskih sonetov«

„Možje, zakaj sedimo tu pokojno?
Pred nami laž šopiri se, krivica,
nesramnost ne zagrinja dnevu lica,
grdob krdelo širi se nebrojno!“

In ti, zastavo dvigni nam trobojno,
orožje svelo suče naj desnica;
naprej! in zmaga venča sveto vojno!
dom kliče nas, svoboda in
resnica,

Kakó? Kaj vidim? — Nikdo se ne
gane?

Sovražno pláši vas, možje, krdelo?
Preveč moči nasproti vam je zbrane?

Borili se ne boste za deželo?
Za svojo mater, strašijo vas rane? —
Naprej! pa nai si sam razbiiem čelo!

„Krvavi kardinal“

Zgodovinski roman

XI. Medigra.

Tukaj je treba še povedati, kaj se je med tem godilo z Mauluysem in Montariolom. Videli smo ju zadnjič v hipu, ko ju je silni napad stražnikov odločil od Trencavela ter ju poglaval v smeri ulice Saint-Martin. Za njima pa se je zagnala večina Saint-Priacove čete. Montariol zaliti: »Sam je! Ubili ga bodo!«

»Polzkusiva, da ga zopet dosežeš!« mu odgovori Mauluys hladno. Le pogled, s katerim premeri Saint-Priaca, je kakor bodalo.

In oba zares polzkusita nečuvni poizkus, da se prebijeta skozi napadalce proti Trencavelu!

»Če ga ne ubijem, ubije on mene!« pravi Saint-Priac pri pogledu na tega moža.

Naskok je bil strašen. Zaletel se je v četo stražnikov kakor železen klin, od katerega srše jekleni bliski in kateremu sledi vzdihovanje, trepet, živket, kriki bolesti in strahu. Vrtinec se zaziblje okrog njiju. V nekaj hipih sta Montariol in Mauluys obilita s krvjo in izgleda, da bosta podlegla strašni premoči. Montariol se zavé in se hoče sam ubiti. Toda Mauluys ga prime še pravočasno za roko: »Ne!« zarenči nad njim. »Treba ga doseči!« in obenem krikuje: »Hej, Saint-Priac! Na svidenje! Na skorajšnje svidenje!«

Saint-Priac se stresne. Ta glas mu zveni kakor mrtvaški zvon. Mauluys in Montariol pa skočita tačas iz kroga napadalcev in podreta pri tem skoku še vsak svojega nasprotnika.

»Ubežita nam! Bežita!« vzklika stražniki.

In iznova se začne gonja. Zasledovanca dirjata okrog skupine hiš v bližini palače Lespars, premerka ulico Courteau in sta naglo v ulici Sainte-Avoye. Ko dosežeta točko, od katere sta izšla, namreč vogal ulice Vieilles Haudrettes, je četa Saint-Priaca že daleč za njima. Toda Trencavela ni več tukaj.

Sedaj odrineta proti ulici des Quatre Fils. Ves oddelek mesta, vse te ulice rojijo. Skupine se pogovarjajo razburjeno, nekatere sosede in botre vrešče in se kličejo, deca razgraja. Mauluys in Montariol imata sedaj meče v nožnicah in korakata mirno v tej gnci. Saint-Priac in njegovi pa brez uspeha preiskujejo okolico in nekaj hiš ter se končno umaknejo. Današnji dan je stal kardinala pet mrtvecev in devet ranjencev, ne všteti dejstva, da je Saint-Priac samega besa skoraj iz uma.

Mauluys in Montariol se podasta v Mauluysovo hišo. Montariol sede na stol, nasloni obraz v dlani in debele solze mu kapajo in polže po licu. Mauluys ostane hladan. Težko bi bilo reči, da mu utriplje srce kaj hitreje kot navadno. Samo da odpre danes omarico in vzame iz nje pismo, široko pismo z rdečim pečatom. Pismo, ono, o katerem je govoril s Trencavelom brez zvezne besede pred zadnjim napadom. Kakšno pismo je to?

Mauluys si ogleduje to pismo, ne da bi se pri tem ganil. Niti ne zavdihne in ostane nepremičen kakor kip. Oči se mu upirajo v velikanski rdeči pečat na pismu, sličen veliki krvavi listi.

Naenkrat zamrmra: »Pet let svojega življenja bi dal, da izvem, kaj je v tem pismu...«

Dolgo traja to ogledovanje. Morda uro. Naenkrat se obrne, kakor da se je pravkar odločil, in to, za kar se je odločil, hoče povedati Montariolu, vprašati ga morda za svet. Toda Montariola ni več tukaj. Izginil je bil, ne vé kdaj!

Grof Mauluys položi pismo na mizo ter jame korakati po sobi gor in dol.

»Bolje storite, da je odprete!« se oglasi naenkrat suhljat in nekam oster glas.

Grof se obrne in zagleda v podobnih vrat, ki vodijo v predsobo, postav, suhljato kakor slama, z rdečim nosom, staro kakšnih petdeset let, z očmi, ki sevajo neke prizajene zlobe ali česa.

»Gospod Verdier«, pravi Mauluys mirno, »bolje storite, da si zapomnite, da vas nisem vprašal za svet in da se jaz nikdar brez potrebe ne prikažem v vaši sobi...«

»Dobro!« odgovori mu čudni sluga.

»Odhajam.«

»Ali imate v svoji sobi še kaj onega mojega muškateljca iz Španije?« vpraša grof brez najmanjše ironije v glas.

»Da, in grem, da ga popijem do dna!« je bil odgovor.

Mauluys prikima z glavo v znak zadovoljstva in čudna prikazen se odstrani. Toda naenkrat se zopet vrne:

»Sicer je pa vseeno... Prej ali slej je boste vendarle odprli... zato je raje odprite takoj!«

Nato Verdier izgine, ne da bi čakal še na odgovor. Grof pa prične iznova korakati po sobi sem in tja. Pisma ne gleda, le od časa do časa se zaveda, da ga rdeči pečat sredi pisma gleda kakor krvav madež in da mu ni mogoče izvit se tej misli in temu pogledu.

»Kako je to?« se vprašuje Mauluys. »Kako in zakaj sem si prilastil to pismo? Ko smo takrat reševali nekega napadenega meniha, sem prestregel prvi udarec. In ko sem se sklonil nad njim in ga potipal, sem z roko prijel za to pismo, in...« evo ga. Zakaj sem ga vzel s seboj? Kakšne mu nagonu sem sledil? Kaj bi ona mislila o meni, kaj bi rekla, če bi vedela, da sem se polastil tujega pisma? In kaj mislim sam o sebi?«

Ona? Torej živi neke žensko bitje, čigar mnenje je Mauluysu važno, ali morda odločilno in ga vsaj vznemirja.

»Po obnašanju in po besedah meniha iz Bastilje je to pismo velike važnosti, morda odločilne za naše življenje. Trencavel mi je stokrat zagotavljal, da mu je Corignan ponujal za to pismo življenje in svobodo in vse. Pa za kaj gre? Za kakšno državno tajnost? Pa zakaj je naslovljeno kraljici? Zakaj ne kralju?«

Mauluys se zopet približa omarici, vzame pismo in si je ogleduje.

»Pisava je Richelieuova!« zamrmra.

Čas poteka. Mrak lega na zemljo, in ta plemeniti človek, pravi plemič, se je v teku časa odločil.

Ta redki človek ne pozna sovraštva, ne razburjenja, ne strahu, ne zavisti. Pozna pa prijateljstvo. Ima prijatelja. Za njega je že večkrat tvegaj življenje in je še vedno pripravljen tvegati ga. Ta prijatelj je Trencavel.

»To pismo,« pravi Mauluys v polmraku svojega spoznavanja in samopovedovanja, »to pismo sem ukradel, nehote, skoraj bi rekel nezačuden, toda ukradel sem ga. Moral bi ga nesti kardinalu Richelieuu, toda raje sem ga shranil...«

»Hočete luč?« se oglasi suhljat glas sluga Verdiera.

»Ne!« odgovori mirno Mauluys. »Če bom rabil luč, si že sam našgem to svečo tukaj!«

»Brez luči ne boste več videli pisma, odprli ga boste pa vendar!« mu pravi Verdier.

Grof se ne zgane, marveč ostane brez znaka razdraženosti ali nestrpnosti, negiben.

Namesto tega govori sam s seboj: »Evo vprašanje. Ali je to pismo, katero sem ukradel, vredno življenja? Ali je gotovo, da bi mi Richelieu namesto njega dal Trencavela? Da izvem, moral bi čitati to pismo, toda to se pravi ukrasti tujo misel... Ne riskiram torej ničesar drugega, ko da se bom moral sam zaničevati...«

Takšna je bila razprava, ki jo je vodil sam s seboj. Mauluys stoji sredi sobe, zopet brezgiben. Noč je temna. Naenkrat prisluhne... Potem stopi proti Verdierovi sobi in najde tega čudnega slugo blaženega obraza pred prazno steklenico, za svečo... In ta sluga se sklanja nad nekakšnimi pergamenti, na katerih so bizarne vijuge in skice...

Potem se odpravi nazaj k omarici brez naglice in jo odpre. Vzame pismo v roke in se odloči. Odprl ga bo! In že hoče seči po pečatu, da ga zlomi, ko se zunaj zaslišijo nagli koraki, vrata se s truščem odpro in Montariol buši v sobo z očmi, ki kar sijajo veselja:

»Trencavela niso ubili!« pravi in pade na stol.

»Ej!« pravi grof mirno in odloži pismo nazaj v omaro.

»Niti ujet ni!« dostavlja Montariol in se globoko oddahne.

Nisem dvomil!« odgovori Mauluys. (Dalje prih.)

Amerikanski

in angleški

Singer šivalni stroji.

Singer igle in nadomestni deli. Singer olje, sukanec, svilna itd. Lasna mehanična delavnica. — Prodaja na obroke. Singer šivalni stroji Bourne & Co., New-York Centrala za SSS: Zagreb, Marulićeva ulica broj 5.

Podružnice: Ljubljana, Šelenburgova ulica 3,

Maribor, Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar in Brod na Savi, Subotica, Novi Sad, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skopje, Veleš, Bitolj, Kragujevac, Zaječar in Stip.

140 Zastopništva v vseh večjih mestih.

„The London Directory“

Londonski Adresar, se izdaja vsako leto

ter vzdržuje razredne oddelke za angleške in tujinske trgovske, industrijske in obrtne naslove.

To vsposobuje trgovce, da neposredno občejejo

s tovarnarjem in trgovcem

v Londonu, v provincijalnih mestih in industrijskih središčih Anglije in kontinentalne Evrope.

Imena, naslovi in druge podrobnosti so razvrščeni pod več ko dva tisoč poglavij. Navedeni so

izvozni trgovci

s seznamom blaga, ki ga izvažajo, in krajev, ki jih preskrbujejo z blagom.

Parobrodne črte

so uvrščene pod pristanišča, ki jih obiskujejo, in tako je naveden tudi približni čas odhajanja in dohajanja ladij.

Za trgovce, ki hočejo svoje zveze razširiti, ali trgovce, ki iščejo

zastopstva

se tiskajo oglasi, visoki dva in pol centimetra in 18 cm dolgi, za en funt 10 šilingov ter se uvrste pod naslovom, kamor pripadajo. Večji oglasi veljajo od dveh do šestnajst funtov šterlingov.

Izvod londonskega adresarja velja, po pošti poslan, dva funta šterlinga, ki naj se z naročilom pošljeta

THE LONDON DIRECTORY CO. LTD.

25, Abchurch Lane, London, E. C. 4. England.

Podjetje ustanovljeno leta 1814.

Pojasnila daje in naročila sprejema

ALOMA COMPANY, anončna in reklamna družba z o. z., Ljubljana, Kongresni trg 2.

1427

Zastopstva za Beograd

prevzema agentura in komisijska trgovina

M. VRHOVEC, Beograd

Zeleni Venac br. 11. 129

Kože divjačine

vsake vrste tudi, zajetje, kupnje trgovina z nasjem D. Zdravšč. Ljubljana, Sv. Florjana ul. 9

Izredna prilika!

Za neko dobro vpeljano trgovino z mešanim blagom na deželi

se išče družabnik ali družabnica

s kapitalom približno Din 50.000.—.

Za le no trgovino ter lesno industrijo na deželi z večmilijonskim prometom, družabnik s kapitalom se išče Din 200.000.—. Sodelovanje po gori. Za obe podjetji skupaj se sprejmejo tudi člani ene same družine.

Ponudbe pod „Agilna strokovnjaška moč“ na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3.

NOVOSTI ZA

PLESNO SEZIJO

A. Šinkovc nasl. K. Sosa Ljubljana, Mestni trg 19. II

Najstarejša slovenska

pleskar, kavalirski delavnica

Ivan Bricelj, Dunajska cesta 16 se priporoča. Izvrštev točno, cene zmerno.

Pozor! Pozor!

Pravi „Golser“-čevlji, čevlji za smučarje ter lovski čevlji vseh vrst se izdelujejo v znani solidni čevljarški delavnici

Anton in Jož. Brajer Ljubljana, Turjaški trg (Breg) I.

Istotam se izdelujejo tudi vse vrste drugih obutvi, od najpreprostejših do najkvalitetnejših izdelave.

Cene solidne! Postrežba točna!

GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE

ceneje in trajnje so kakor usnenci Najbolje varstvo proti vlagi i mrzoti

I. jugoslovanska tovarnica rince in kljukc za čevlje

je začela obratovati

v Stražišču pri Kranju

ter se priporoča vsem cenjenim trgovcem za obilna naročila.

114 Ivan Prešern, Kranj.

Rudnik Trbovlje sprejme v delo

modelnega mizarja.

Reflektira se samo na prvovrstno in popolnoma samostojno moč z večletno vsestransko prakso v strojnem modeliranju.

Najstarejša špedicijska tvrdka v Sloveniji

R. RANZINGER

Ljubljana špedicijska pisarna Jesenice

Podjetje za prevažanje blaga južno železnice Brzovozni in tovorni nabiralni promet in Avstrije in v Avstrijo. Zavarovanje. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišče s poselnimi zaprtimi kalinami za pohištvo.

Brzovozni: Ranzinger. Interurban telefon 60.

Novi stanovanski pravilnik in zakon o stanovanjih

Je izšel in se naroča pri

Tiskovni zadrugi v Ljubljani

Prešernova ulica 54.

S poštino vred velja 6 Din 60 p.

ARKO COGNAC MEDICINAL